

*Валентина Клименко,
к.і.н., доцент
Сумський державний університет*

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МУЗЕЇВ

Музеї, які є скарбницями культури, центрами культурно-духовного відродження народу, сприяють гуманізації суспільства, ствердженню української нації як частини світової спільноти. Як соціокультурні інститути суспільства, музеї об'єднують через соціокультурні процеси покоління людей, їх духовність, патріотизм.

Порівнюючи дані вітчизняних і зарубіжних дослідників, можна зробити висновок, що перетворення музеїв на нові структури на Заході відбувалось під впливом розвитку науки і техніки, який привів до створення інформаційного суспільства [1]. В Україні подібні процеси були дещо іншими. На трансформацію українських музеїв впливали політичні, соціальні, економічні, ідеологічні фактори. Тому у нас становище і роль музеїв були зумовленими тоталітарним режимом, з одного боку, і проблемами перехідного періоду до демократичної форми правління, з іншого.

- В Україні музеї, продовжуючи бути центрами культурного відродження нації, також відчувають вплив інноваційних змін. Однією з особливостей сучасного музею є зміна традиційних форм музейної роботи.

Інноваційні програми культурно – освітньої діяльності різні. Так, наприклад, серйозну роль відіграють сучасні інформаційні технології в управлінні фінансовою діяльністю музею; в здійсненні наукових досліджень, обслуговуванні відвідувачів, в обліку і каталогізації музейних фондів.

Якщо порівняти наші досягнення із зарубіжними, то заходи щодо залучення коштів (фандрейзинг – процес діставання грошей), у нас поки що тільки зароджується [2]. Для того, щоб перетворити цю справу в професійний бізнес, потрібно, по-перше, спеціальні програми; по-друге, відповідно підготовлені спеціалісти; по-третє, спонсори.

Відомо, що іноземні музеї часто існують завдяки підтримці фондів, які розробляють політику участі фірм у соціальній співпраці з музеями, створюють і проводять в життя відповідні програми.

В передових музеях нашої держави (це, насамперед, столичні музеї) уже сьогодні впроваджуються маркетингові технології, спрямовані на рекламування, збільшення аудиторії[3].

Вагому роль в збереженні та використанні музейних фондів повинні відігравати комп'ютерні технології. Створення електронних варіантів музейних експонатів, спеціальних комп'ютерних програм, власних серверів веб-сайтів може значно покращити імідж музеїв. Комп'ютерні технології можуть бути використані і в сфері дизайну, в експозиціях тощо. Тобто, сьогодні можна стверджувати, що існує тенденція створення нових типів музейних експозицій – інтерактивних. Можливо, також, утворення науково-виховних комплексів на базі музеїв, відновлення системи традиційного господарства і промислів на території заповідників, розвитку туризму.

Отже, традиційні форми музейної роботи можливо змінювати в таких напрямках:

- впровадження інноваційних технологій;
- використання музейного менеджменту,
- маркетингу;
- застосування новітніх інформаційних технологій;
- створення віртуальних музеїв [4].

Література

1. Хаттон А. Музеи и наследие: есть ли между ними реальное противоречие // Памятники в изменяющемся мире. – М. 1993. – С.31; Лангер И. О значении европейских музеев под открытым небом в системе взаимодействия национальных культур // Музеи-заповедники. – М., 1991. –С. 31-34.

2. Музееведение. Музеи исторического профиля. – М., 1998. – С. 83-84.

3. Сорокин П. Социологические теории современности. – М.,1992; Данилевський Н. Россия и Европа. – М.,1991; Шпенглер О. Закат Европы. – М.,1993; Тойнби А. Общий обзор / Американская социология. Перспективы, проблемы, методы. – М., 1972.

4. Понтелейчук. І.В. Проблема становлення музейної політики в Україні // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: Збірник наукових праць – К., 2005. – С. 256-260.